לקח טוב

גליון נ"א
פרשת עקב תשע"ה

לקט אמרות טהורות ושיחות קודש
מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יו"ל ע"י
מכון לקח טוב קאלוב

**גליון מוגדל לרגל
מלאות שנה
להוצאת הגליון**

ב"ה

דברי אלוקים חיים

פרשת עקב

היה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם. (ז יב)

כתב בספה"ק נוצר חסד על המשנה (אבות ב א) והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, ר"ל הוי הוא מלשון הוי"ה וקיום, זהיר הוא מלשון זוהר, לזה אמר הוי זהיר ומאיר באור צח אור של אין סוף ב"ה, במצוה קלה כבחמורה, כי עיקר היא הבהירות של מצוה. שאין אתה יודע מתן שכרן של מצות, ר"ל כמו שביאור מרן אלקי ריב"ש טוב, שדיבור אחד קטן עם זהירות ובהירות ודביקת הבורא ב"ה, אפילו כל חללי דעלמא אינו יכול לקבל שכרה, כי עיקר הוא הבהירות וזהירות ודביקות הבורא ב"ה, עכדה"ק.

ועל פי זה אפשר לפרש הפסוק, **והיה** לשון שמחה, היינו אם תעשו מצוות בזריזות ובבהירות מתוך שמחה, מפני הידיעה שגודל מתן שכרם של מצוות תלוי בעיקר בבהירות עשייתם בחשק ובדביקות, אז אף **עקב** מצוות שאדם דש בעקביו **תשמעון**, כי אז תהיו זהירים במצוה קלה כבחמורה מפני שאין אתה יודע מתן שכרן של מצות כנ"ל, שאף על מצוה קטנה יכולים לקבל שכר גדול מאד אם נעשה בדביקות ובהירות כראוי. (ב' עקב תשע"ה)

*

פרשת ואתחנן

ונשב בגיא מול בית פעור. (ג כט)

מובא בשם הריבש"ט זי"ע (אך פרי תבואה פ' תולדות ד"ה ויעתק) על הפסוק (תהלים קיט צח) מאויבי תחכמני מצותיך, שמהאויב היצר הרע המתחכם ומתאמץ בעבודתו בכל מיני תחבולות, יש להתחכם ללמוד לעשות כן בצד שכנגד בעבודת הבורא ברוך הוא בקדושה בעשיית המצוות.

והנה איתא (ע"ז נב.) דעבודה זרה של בעל פעור היתה עבודתה באופן הכי שפלה ובזויה מכל עבודה זרה, שהיו מתריזין וכו'. ואפשר שרצו להראות בזה, שאינם מפסיקים מעבודתם להעבודה זרה בשום מצב, שגם כשהם במצב הכי שפל ונבזה, הם ממשיכים לעבוד. ומזה יש ללמוד מוסר השכל לעבודת הבורא יתברך, שגם כשהאדם הוא במצב שפל, לא יתייאש ויתבטל מלעבוד את ד' בתורה ותפלה ועשיית המצוות.

וזה אפשר לרמז בלשון פסוק, **ונשב בגיא** - גיא שהיא עמק שפל רומז לשפל המצב, אבל גי"א גם כן נוטריקון ג'דלו ד' א'תי, שאפילו כשאנו יושבים בבחינת גיא שפל, אין אנו מפסיקים מלגדל ולרומם את ד', ובחינה עבודה כזו בצד הקדושה היא **מול בית פעור** שעובדים בה בבחינה הכי שפלה. (ד' ואתחנן תשע"ה)

אנכי ד' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים. (ה ו)

צריכים להבין, למה הוצרך להודיע עכשיו כל זה, וכי לא ידעו זה בני ישראל. ומה הקשר לעשרת הדברות שאמר אח"כ, וכי בשביל זה לא יגנבו ולא ינאפו וכו'. גם צריך ביאור למה האריך לכפול ולומר מארץ מצרים מבית עבדים.

ואפשר לבאר, דהנה איתא שהמצריים היו אז בזמן הגלות חכמי הדור בטבע, וכן בכשפים המכחישים כוחו של פמליא של מעלה (סנהדרין סז:), והיו עשירים גדולים עם מיליונים עבדים, ושלטו בכח ובחכמה באופן שאין עבד יכול לברוח, ותלו הכל בכוחם ועוצם ידם, ונשתקעו בכל פעם יותר בהטבע ובהקליפות, עד שמנהיגם פרעה אמר (שמות ה ב) לא ידעתי את ד', כי חשבו שהכל רק טבע, ולכן היו בטוחים שע"י שהתחכמו להעביד את בני ישראל בפרך באופן שנחלשו מאד בגשם וברוח, לא יהיה שייך שיצאו מארץ מצרים. אבל ביציאת מצרים נוכחו לראות, שהקב"ה המשפיל גאים עדי ארץ ומגביה שפלים עדי מרום, הוציאם נגד הטבע.

ולכן כשבא הקב"ה ליתן התורה והמצוות לבני ישראל, פתח ואמר **אנכי ד' אלוקיך אשר הוצאתיך** נגד הטבע **מארץ מצרים** שהיו הכי גדולים וחכמים **מבית עבדים** שאתם הייתם אצליהם בדרגה הכי נמוכה וחלשה, ככה תדעו לקיים מצוות התורה הקדושה בשלימות אף נגד הטבע, מתוך ידיעה שהקב"ה ישלם שכרכם נגד הטבע. (ערש"ק ואתחנן תשע"ה)

מאמרים יקרים שנשמעו מפ"ק הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע
בחודש ניסן תשט"ז לפ"ק

מכתב אל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, מאת ידיד נעוריו הגאון החסיד ר' משה שיינערט שליט"א
ראש ישיבת תורה ואמונה, ביום ל' ניסן תשט"ז לפ"ק

מכתב זה הוא מתוך אוצר מכתבים שבגנזי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, אשר אחר שסיים רבינו שנות לימודו בישיבת בעלזא בצל ש"ב הרה"ק מבעלזא זי"ע שקירבו באותות אהבה, המשיך להיות מקושר ע"י מכתבים שכתבו אליו חבריו מהישיבה, מהנעשה והנשמע בחצר בעלזא, ובעיקר שיחות ודברי תורה שנשמעו מפי הקודש.

מכתב זה נכתב בתקופה שהיה מצב קשה ומתוח בארה"ק, כשממשלת מצרים איימה להשמיד ולהרוג ולאבד את כל היהודים בארץ ישראל, ובמכתב זה מתגלה שיחה יקרה שהיתה אז בין גדולי הדור בענין השאלה האם יש טובה בהסדר שלום ע"י אומות העולם, וכן מבואר כאן דברי חיזוק שהשמיע אז הרה"ק במעלת ההתחזקות באמונה בזמן הגלות על אף צרות הגויים, דברים הנוגעים גם לימינו אנו, אשע"כ הננו מפרסמים כאן מכתב זה בהסכמת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, לרגל יומא דהילולא רבה - כ"א אב.

החוה"ש א"כ חברי יקירי הב' המו"מ בתוי"ש בנש"ק הח' משה נ"י
אחדשה"ט באה"ר ונאמנה

ראשית הנני מודה לך מאוד מאוד על טרחתך ומס"נ לנסוע בקור ושלג גדול לביתו של ר' מנדל איגעל נ"י לסדר ענין חבילתי, וממש החייתני. על יו"ט היו כאן מאנטווערפן ר' לייבעל טייטעלבוים נ"י, וטובי' אליעזר דים בן ר' נפתלי דים נ"י, והב' יעקב ישוע נ"י מלונדון. להסדר בא כ"ק אדמו"ר שליט"א בערך חצי שעה אחר חצות, ונגמר בשעה ארבע. כפי שכתבת לי מן הסתם הנך לומד בזמן הזה בספרינג וואלי[א].

כהיום אין המצב כ"כ עצהיו"ט, וצריכים רחמים מרובים. אמש הזכירו את המצב לפני כ"ק אדמו"ר שליט"א, ובירך שיהיה שלום על ישראל. **לפני החג היה בליל אחד הגערער רבי שליט"א אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א, וכ"ק אדמו"ר שליט"א שאלו: "מה נשמע עם המצב, הלא ארה"ב ואנגלי' רצו לעשות שלום", וענה: "חסד לאומים חטאת", והשיבו כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אבל אעפ"כ כ"ק אאמו"ר ז"ל אמר שמשיח צריך לבא מתוך שלום"** (פי' אפילו שיהיה על ידם, אבל העיקר שיהיה שלום, כך הבינו כוונת כ"ק אדמו"ר שליט"א).

ועכשיו אכתוב לך תורה שאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א בליל ש"ק שחה"מ:
"אנא קל נא רפא נא לה", שכ"ק אדמו"ר האמצעי ז"ל שאל את אביו אדמו"ר ז"ל על הא דכ' "נפשי חולת אהבתך", דמה החסרון בזה, הלא אהבת ה' צריך להיות בלי שיעור, ועל מה צריך רפואה. והשיב, דצריך להתפלל שיתרבו הגעגועים, וזה הרפואה להאהבה דיש לו עכשיו במה שיתרבה האהבה, אד"ק ז"ל. וכ"ק אדמו"ר האמצעי ז"ל פי' נ"פשי חולת אהבתיך", פי' מחמת חסרון אהבה, ומתפללים שיזכה לאהבת ה', אד"ק ז"ל.

והוסיף כ"ק אדמו"ר ז"ל, כשזוכים לאהבת ה' צריכים להשתדל ולהתפלל שישאר לעולם, וזה דכ' "בהראות לה נועם זיוך" כשזוכים לאהבת ה', "אז תתחזק ותתרפא" שישאר לעולם, אד"ק ז"ל.

וכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר בהקדמת דברי הרמב"ן המובאים בס' קדושת לוי על הפ' מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ, כשבא לאיש ההתעוררות יעשה כלי להתעוררות ע"י עשיית איזה מצוה או לימוד התורה, ובזה ישאר אצלו ויהיה לו קיום לעולם, וזה "בהראות לה נועם זיוך" כשזוכה להתעוררות, "אז תתחזק ותתרפא והיתה לה שמחת עולם" ע"י עשיית כלי ישאר לעולם, אד"ק שליט"א.

וביום בס"ב:

עה"פ תשורו מראש אמנה מראש שניר וחרמון ממעונות אריות מהררי נמרים, במדרש "הר יש ואמנה שמו והוא בגבול ארץ ישראל וכשיתקבצו ישראל מגלותם ישירו שם שירה". ואמר כ"ק בשם כ"ק אדמו"ר ז"ל, הטעם לאמירת שירה דוקא בהר הזה, דאי' במס' ברכות כל מי שלא אמר אמת ויציב שחרית אמת ואמונה ערבית לא יצא י"ח, וברש"י **דאמת ויציב קאי על הנסים שכבר היו לנו, ואמת ואמונה יהיו לעתיד בפועל ממש. ועכשיו עובדים השי"ת מתוך אמונה. ולכך יאמרו שירה בהר הזה, על שעזר להם השי"ת שחזקו א"ע בהאמונה בתוך הגלות**, אד"ק ז"ל.

וכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר, דאי' בגמ' דכשגלו ישראל פסקו לומר הגבור והנורא ואנשי כה"ג תקנו לומר משום דהן הן גבורותיו הן הן נוראותיו, פי' **גדלות השי"ת דישראל קיימים בגלות על אף צרות הגויים, והשירה יאמרו על זה שחזקו את עצמם בהגלות ונשארו קיימים**, וזה ממעונות אריות מהררי נמרים ע"ז קאי השירה, אד"ק שליט"א.

בס"ג:

מה יפית ומה נעמת, במד' מה יפית במזוזה מה נעמת בתפילין. ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א בהקדם המד' תדשא, דבזמן שביהמ"ק היה קיים היה מזבח החיצון דמרמז על תיקון הגוף דשם הקריבו הבשר, ומזבח הפנימי דמרמז על תיקון הנפש דהקטירו עליה הקטורת דמרמזת על הנפש כדאי' איזה דבר שהנשמה נהנה ממנו ואין הגוף נהנה ממנו הוי אומר זהו קטורת. ומסיק שם המד' דעכשיו שאין לנו ביהמ"ק צריכים ג"כ לעבדו בשנים בגוף ונפש יחד.

ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, דמזוזה קאי על תיקון הגוף דנקבע בבית דקאי על עניני הגוף, ותפילין מרמז על תיקון הנפש דהם כנגד המוח ואומרים "והנשמה שבמוחי". וזה רמז המד' דשניהם מרמזים לזו דצריכים לעבוד השי"ת בשניהם יחד, אד"ק שליט"א.

התורות משבת הגדול כתבתי להה"ג מנראל שליט"א ותשאלם מבעריש נ"י, ונא להראות לו התורות הנ"ל, ואכתוב לו ג"כ התורות מהסדר ב"נ אבל עוד לא סדרתים, וגם להראות התורות ללייבעל וויינשטאק נ"י ולאהרן יודא נ"י.

בזמן החדש הזה נתרבו התלמידים בלי ע"ה בחמשה בחורים צעירים. במוצ"ש העעל"ט נקראו בחורים פנימה, **וכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר ללמוד גפ"ת וחסידישע ספרים וגם ספר אור צדיקים** (מר' מאיר פאפוראש ז"ל).

כל או"א דושה"ט, וגם יחיאל הירש נ"י, ומעמיד יין עבורך בכל פעם. שלחתי ע"י הב' לעמיל זילבער נ"י חתיכה מהמוציא של כ"ק אדמו"ר שליט"א, וגם עבור הב' בעריש נ"י ולייבעל ואהרן יודא שיחי'.

חברך וידידך אוהבך לנצח ודושה"ט בלונ"ח המחכה לחזירתך הנה להסתופף בצל הק' בקרוב
משה ארי' שיינערט

נ.ב. טעיתי, נתרבה עשרה תלמידים בליע"ה. הב' יצחק ברלינגער ומשה ארי' שוויץ וירוחם ענגלענדער נוסעים בשבוע הבעל"ט הביתה, ומרדכי אהרן ומשה גראפעל ג"כ, ואקוה שמרדכי אהרן יקח עמו הספרים שלך, ואפשר שלייבוש לייזער[ב] ג"כ יסע הביתה מחמת המצב. - הנ"ל

גם אני דורש בשלומך הטוב באה"ר בלונ"ח ומאוה לך כל טוב.
יצחק סג"ל לנדאו

גם אני בין המברכים אותך בכ"ט ותחזנה עינינו בשובך בקרוב.
ידידך בנימין יוסף לוי

[א] **ישיבת תורה ודעת – בית המדרש עליון**
[ב] כ"ק אדמו"ר מפשעווארסק שליט"א

רשימת דברי הספד על הרה"ק מסאטמאר זי"ע
מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ערב יו"כ לפני "כל נדרי" שנת תש"מ לפ"ק (אחר פטירתו ביום כ"ו אב תשל"ט)

מה שאמרתי בעיו"כ תש"מ לפ"ק קודם כל נדרי, על הסתלקות אור ישראל לבם ונפשם של ישראל, קודש הקדשים, רבן של כל בני הגולה, מרן רבינו יואל זצוקללה"ה זי"ע, אור צח ומצוחצח, נזר הנבונים, אשר נמס כל לב בשמעו, פאר הדורות, נעשה אדם נאמר בעבורו ובשבילו נברא העולם.

איתא (ר"ה יח:) גדולה מיתת צדיקים כשריפת בית אלקינו, ובמקום אחר איתא גדולה מיתת צדיקים יותר משריפת בית אלוקינו. אך דהנה בית אלקינו היה מקום גשמי שבתוכו היתה השראת השכינה הקדושה, ומשם היו נשפעין כל מיני השפעות רוחניות וגשמיות, וכשנחרבה הבית אז רק חלק הגשמי נחרבה אבל השכינה הקדושה גלתה משם ואז נעשה בחינת כל מקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך, וכדאיתא (מגילה כט.) ואהי להם למקדש מעט אלו בתי כנסיות ובתי מדרשיות שבבבל. וכן הוא אצל הצדיק, שגופו היתה מקום להשראת השכינה, וכשנסתלק הלכה השכינה משם, וע"כ היא גדולה מיתת צדיקים כשריפת בית אלוקנו דשניהם היו מקום להשראת השכינה, ומשניהם הוכרחה לילך.

אמנם החורבן אצל הצדיק הוא יותר גדולה, דהוא הפך את החומר לצורה, וכדאיתא בספה"ק דגל מחנה אפרים פ' ויחי על הפסוק (בראשית מט כב) בן פורת יוסף בן פורת עלי עין, דכשמסתכלין בדמות פניו של צדיק מזה בא הארה לנשמת המסתכל בו, וכן מכל תנועותיו והנהגותיו יכולים ללמוד תורה קדושה ועבודה ויראת שמים, וכשמת אז לא נחרב רק מקום להשראת השכינה בלבד אלא גם אור הקדושה בעצמה, היינו לא רק החומר אלא גם הצורה והתורה בעצמה מסתלקת. וע"כ גדולה מיתת צדיקים יותר משריפת בית אלקינו, שהחורבן בית אלקינו היה רק על מקום המקדש אבל לא על עצם השראת השכינה.

ומי לנו גדול מרבינו זצ"ל, שמצורתו הקדושה והטהורה היה מאיר אור צח ומצוחצח לכל רואיו כשמסתכלין ומסבבין אותו, ובפרט בשמחת התורה כשהיה רץ ומפזז ומכרכר בי חינגא לבהדי דשכינתא ופניו נהירין בנהירו עלאה בוער באש להבת שלהבת, ומי שלא ראה שמחה זו לא ראה שמחה מימיו, וכל העם מסביב היו שואבין רוח דקדושה ואור פני דר עליון.

ואפשר לומר, דהענין (ברכות יח.) דצדיקים במיתתן קרוים חיים, דהנה אצל הצדיק שהוא הכל רוחני וכל עבודתו ומגמתו בעולם הוא רק להרבות כבוד שמים ולהגדיל כבוד שמו ית' ותורתו וקיום מצוותיו, ותורת ד' ידבר פיו, וכל מגמתו ושאיפתו שיברך כל בשר שם קדשו, וזהו כל חיותו, ממילא אם לומדים דברי תורתם והולכים בהדרכתם, אז גם אחר מיתתם שפתותם דובבות ונתעלים מדרגה אחר מדרגה כמו בחיותם, כמובא בספרים הקדושים דעל ידי תלמידים שהולכים בדרך התורה בעולם הזה יש לרבם בעולם העליון, וממילא אצלם אין חילוק והבדל אז מעתה, ורק מאצלנו נאבד החלק הרוחני שהיה נשפע לנו כשהסתכלנו בו וראינו אותו בעינינו, אבל החלק הרוחני מהדרכתו ולימוד תורתו וקדושתו עדיין נשאר כמקודם כשאנחנו מחזיקים בדרכיו בהדרכותיו.

ועם זה יכולים לפרש הפסוק (דברים יד א) לא תשימו קרחה בין עיניכם למת: "לא תשימו קרחה" - לא תאמרו שהצדיק נקרח ונשאר מקומו ריק ופנוי, כי רק "בין עיניכם" החלק הגשמי שעל ידו נתוספה לכם קדושה ועל ידי עיניכם כשהיה עמכם, זהו "למת", אבל חלק החי - שאצלו היה עיקר החיות האורות וההשגות והתורות שלו שהאדם לא ראה בעיניו - עדיין הוא חי, ואדרבה גדולים צדיקים במיתתן יותר

מבחייהם, ועכשיו זה תלוי בנו שלא ימות לגמרי וישאר אצלנו וישפיע לנו רוחניות וגשמיות, וזהו ע"י שנחזיק בדרכיו ונלמוד תורתו שאז הוא בבחינת חי.

וכן איתא (תענית ה:) יעקב אבינו לא מת, ומקשה הגמרא וכי בכדי ספדו ספדנייא וחנטו חנטייא וקברו קברייא, ומשני א"ל מקרא אני דורש שנאמר ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים, מקיש הוא לזרעו מה זרעו בחיים אף הוא בחיים. וצריך להבין, מה היתה ההוא אמינא וכי לא ידע דחנטי חנטיא, ואחר כך כשמתרץ מקרא אני דורש מה מתורץ וכי בכדי חנטי חנטיא. אך עם הנ"ל ניחא, דיעקב רומז לתורה הקדושה כדכתיב (מיכה ז כ) תתן אמת ליעקב, וע"כ אמר דיעקב בבחינתו היינו תורה זה לא מת, אמנם המקשה סבר דכוונתו להגוף, ע"כ שאלו וכי בכדי חנטו וכו', וע"כ מתרץ לו מקרא אני דורש - מקרא היינו חלק התורה הקדושה שעל ידו היה חי לזה אני דורש שלא מת, דאם דורשים ולומדים התורה הקדושה אז שפתותיו דובבות ולא מת. וזה גם מה זרעו היינו מעשיו הטובים בחיים, אף הוא יעקב בחיים רומז לתורה הקדושה.

וזהו דכתיב (קהלת ז ב) והחי יתן אל לבו, דהתורה הקדושה שהיא החלק שעי"ז חי את זה יתן אל לבו. ובדרך אגב ו'החי י'תן א'ל ל'בו נוטריקון יוא"ל, רומז שאת **יוא"ל** יתן בן אדם החי אל לבו, שהוא רומז ללמוד תורה הקדושה וקיום מצוותיו יתברך שמו, שזה היתה כל חיותו בעולם הזה ובעוה"ב.

וזהו (תהלים צז יא) אור זרוע לצדיק, דאור הקדושה שנזרע על ידי הצדיק זהו עיקר בעולם הזה להצדיק, ומאור הזרוע זהו לישרי לב השמחה בעולם הזה, במה שזורעים אור ד' יתברך לדורות עולם, ועי"ז אם נדבק האדם במצוותיו יתברך שמו אז ישאר הצדיק חי בינינו תמיד וישפיע לנו הלאה, דגדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם הגשמי. וזהו גדולה מיתת צדיקים אם הצדיק נחשב למת, מכאן שלא מדבקים והולכין בדרכיו, אז הוא כשריפת בית אלוקינו שגם כן נשאר נחרב לגמרי.

וע"כ ל'כו ו'נשובה א'ל ד' שהוא גם כן ראשי תיבות **יוא"ל**, שזה היה כל מגמתו שנשוב לד', וע"כ נקבל על עצמינו לשוב.

וזהו גם כן שאנחנו אומרים על דעת המקום ועל דעת הקהל בישיבה של מעלה ובישיבה של מטה אנו מתירים להתפלל עם העבריינים, וצ"ל מי אני לומר על דעת המקום וכן להתיר להתפלל, אך העיקר שנייחד עצמנו למקום להקדוש ברוך הוא ולשוב אליו, והכוונה העבריינים של עצמנו.

והנה איתא (ירושלמי יומא פ"א ה"א) מה יום הכיפורים מכפר אף צדיקים, ועל כן קורים ביוה"כ מיתת בני אהרן. ולכאורה כיון דיוה"כ מכפר למה מזכירים אז שיש עוד כפרה דהוא מיתת צדיקים, אך כמו שיוה"כ מכפר דאז נותנים הדעת למקום וכמו שאומרים על דעת המקום, וכיון שמתירין להתפלל עם העבריינים ממילא גם כן בתוכם ג"כ נותנים דעת למיתת צדיקים שנלך בדרך שלא ימות ויכפר. והשי"ת יעזור שנזכה לשנה טובה ומבורכת וחיים ארוכים ובני חיי ומזוני רויחא וכל טוב סלה אמן.

שמעתי מרו"ל, שנכנס למרן מסאטמאר זי"ע בחודש אלול בשנת תשל"ח בליל שבת קודש לפני השלחן, ושאל מרן בקשתו, והתלונן שבנו הלך לגור בלאס אנדזשעלעס לפעול ליהדות לזמן מועט, ולמעשה נמשך שנים רבות. שאלו מרן "מה לא טוב עם זה?" והוא אמר כמה טעמים, אבל על כל טעם שאמר דחהו מרן, והוא הוצרך ליתן טעמים אחרים, עד שבסוף נענה מרן "דו ווייסט דען וואס מען זאגט אין הימעל?!" וכמובן נבהל ר' וואלף ופסק מלדבר, ואח"כ המשיך מרן ואמר "בכדי להציל יהודי אחד הכל כדאי!" וכשיצא לחוץ אמר מרן לר' עזריאל גליק: "הלשון הזה מתאים לליובאוויטש לא לסאטמאר...!?" (מרשימות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

שיחות קודש
שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו שליט"א

ביקור תנחומין של כ"ק אדמו"ר מסקווירא שליט"א
בבית כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
בימי השבעה אחר פטירת אמו הרבנית ע"ה - ליל ששי פ' אמור תשס"ג לפ"ק

אדמו"ר מסקווירא: ווען איז געווען די פטירה?

רבינו: דינסטאג האלב נאך צעהן אזייגער צופרי, און די לויה איז געווען די זעלבע טאג, צווי אזייגער. מען האט עס געמאכט שנעל.

אדמו"ר מסקווירא: ביי חסידים האט מען לכתחילה מהדר געווען אויף שנעל. דער טאטע זכרונו לברכה האט מיר אמאל דערמאנט, אז עס איז שטייט אין די צוואה פון רבי מענדעלע וויטעבסקער, אז עס זאל נעמען "א שעה" ביז נאך סתימת הגולל. איך ווייס נישט ווי אזוי דאס האט געקענט זיין, אבער אזוי האט ער פארלאנגט, אז פונעם הסתלקות, מיט די גאנצע סדר, ביז נאך סתימת הגולל - איין שעה.

רבינו: אין ארץ ישראל, און אין יענע יארן. ער שרייבט גאר שטארק וועגן דעם.

אדמו"ר מסקווירא: עס איז געווען א אומגעראכטענע פטירה?

רבינו: מען האט איר געגומען אין שפיטאל פאר שבת, און נאכדעם וואס די דאקטורים האבן אנגעהויבן צו באהאנדלען אין שפיטאל, האבן זיך אנגעהויבן אלע פראבלעמען.

אדמו"ר מסקווירא: דער טאטע זכרונו לברכה פלעגט כסדר זאגן אויפן פסוק (תהלים קז כ) "ישלח דברו וירפאם - וימלט משחיתותם", אז דאס מיינט מען די השחתות פון די דאקטורים בשעת מען איז עוסק אין רפואה.

רבינו: איך האב דא פריער נאכגעזאגט א זאך וואס א איד האט מיר דערציילט וועגן דעם טאטן (אדמו"ר מסקווירא זצ"ל). מאיר שווארץ פון לונדון האט מיר דערציילט, אז ער איז געווען א שוחט אין די שחיטה פון די מאדערנע קהילה 'יונייטעד', און ער האט זיך נישט געפונען געהעריג דאס פלאץ צווישן די אנדערע דארטיגע שוחטים וואס זענען נישט געווען אזעלכע יראי שמים ווי עס דארף צו זיין, אבער ער האט נישט געקענט מחליט זיין צו ער זאל טאקע זיך אפזאגען פונעם פאסטן. ווען דער טאטע איז געווען אין לונדון נאכן קריג אויפן וועג פארנדיג קיין אמעריקא, איז ער אריין זיך געזעגענען צום טאטן, און ער האט פארגעלייגט די שאלה. האט דער טאטע איהם געענטפערט: "אלע שוועריקייטן לוינט זיך אויף צו ראטעווען אפילו נאר איין איד פון א כזית נבילה!"

אדמו"ר מסקווירא: פון לונדון איז דער טאטע זכרונו לברכה געקומען קיין אמעריקא, מיט א שיף. שפעטער איז ער געפארן מיט אן עראפלאן. ער איז געווען פון די ערשטע וואס האבן געשטיצט דאס פארן מיט אן עראפלאן, אין די צייט וואס אנדערע האבן נאך מורא געהאט אלס חשש סכנה.

רבינו: מיין טאטע זכרונו לברכה איז נישט אנגעקומען באלד קיין אמעריקא. נישט וויל ער האט געוואלט דארט בלייבן, נאר עס איז געווען שווער ארויסצוקומען. ער האט זיך געשווערצט די גרעניץ פון רומעניא אליין אהן די מאמע עליה השלום, ביז קיין פראג. אין פראג האט ער געקריגן א וויזע, און ער האט געמוזטווארטן ביז מען האט געקענט פארן מיט א שיף. קיין עראפלאנען זענען כמעט נישט געווען, און אויף די שיפן זענען אלע פלעצער געווען פארנומען. ער איז געווען נישט געזונט לא עלינו, און ער איז געווען דארט אליין, און עס איז שוין געווען זעקס וואכן. עס איז געווען דארט א גרויסער עולם, אלע רבי'ס זענען דארט געווען, און מען האט געקענט ווארטן לאנגע חדשים פאר א פלאץ אויפן שיף. על כל פנים האט ער זיך מיישב געווען, אז ער גייט אריבער צום קאפיטאן, אפשר האט עמיצער געקענסעלט. עס איז געווען סליחות-טעג, און ער קומט אהן און פרעגט: "אפשר האסטו פלאץ פאר מיר?" זאגט דער קאפיטאן: "ממש יעצט האט איינער געקענסעלט..!"

ער האט אבער נישט געהאט ביי זיך קיין געלט צו אפקויפן די טיקעט, האט ער געבעטן אז מען זאל ווארטן ביז ער קומט צוריק מיט די געלט. האט דער קאפיטאן געזאגט: "גוט, אויב דו קומסט צוריק מיט די געלט ביז דעמאלס און דעמאלס, איז דער פלאץ דיינס". איז ער ארויסגעגאנגען, און ער האט דערציילט אז ער האט א פלאץ דא, און ער גייט נאר ברענגען יעצט דאס געלט.

ווען ער איז צוריקגעקומען מיט די געלט, האט ער געטראפן ווי עס ווארט שוין דארט איינער א באקאנטער, וואס יענער איז אונטערגעלאפן און ער האט איהם געוואלט אויסכאפן, אבער דער קאפיטאן האט געזאגט פאר יענעם: "איך האב יענעם צוגעזאגט קודם, אויב ער וועט נישט געקומען אין צייט וועסטו עס קענען האבן". יענער איז געווען א "באקאנטער", פונדעסטוועגן האט ער זיך נישט געקענט איינהאלטן פון פראבירן אויסצוכאפן, ווייל די מאנגעל אין פלעצער איז געווען גאר גרויס. דער טאטע האט אריינגעכאפט אין די לעצטע מינוט, אז יענער זאל איהם נישט קענען אויסכאפן.

אדמו"ר מסקווירא: דער טאטע זכרונו לברכה איז אויך געווען אין פראג. ער איז געווען פריער אין פעסט, און לכתחילה האט געהייסן אז ער וועט פארן קיין פראג צו באקומען די וויזע, אבער למעשה האט א איד עס דארט ערלעדיגט מיט א פראטעקציע אז ער זאל באקומען די וויזע פריער אין פעסט. מען איז געווארט דארט אין פעסט אכט וואכן פאר די וויזע, דאס האט שוין געהייסן ווייניג. און וויבאלד עס איז שוין געווען אפגעשמועסט אז מען וועט פארן קיין פראג, איז מען געפארן קיין פראג. דארט אין פראג האבן אידן טאקע געווארט חדשים, ממש לאנגע חדשים.

רבינו: אונז זענען אוועק פון דארט באלד צוויי יאר שפעטער. אונז זענען געפארן לעגאל קיין אמעריקא.

אדמו"ר מסקווירא: די פלעצער וואו דער טאטע זכרונו לברכה איז געפארן, זענען אויך געווען לעגאל. ווען דער טאטע זכרונו לברכה איז ארויסגעפארן פון רומעניא צוויי יאר פריער, איז ער געווען ממש פון די לעצטע וואס האבן נאך געקענט ארויסגיין פאר די קאמוניסטן. ווען ער ווארט נאך אביסל, וואלט ער שוין געהאט די קאמוניסטן.

רבינו: ווען אונז זענען ארויסגעפארן, זענען שוין געווען די קאמוניסטן.

רבינו: איך געדענק נאך דעם טאטן (אדמו"ר מסקווירא זצ"ל) אין "אראד".

אדמו"ר מסקווירא: יא, דער טאטע זכרונו לברכה איז געקומען אויף א שבת קיין אראד (בשנת תש"ו).

רבינו: מיין טאטע זכרונו לברכה איז שוין נישט געווען דארט דעמאלס. אונז האבן דאך געוואוינט אין אראד. פארדעם האט ער געוואוינט אין מיהאלפאלווא, ווייל דער זיידע (מרן בל עת רצון זי"ע) האט דארט געוואוינט, און דעמאלס פלעגט מיין טאטע ארויספארן קיין אראד, וואו עס איז געווען א גרויסע שטאט מיט אידן דארט און עס איז נישט געווען ווייט, און שפעטער האבן איהם אידן אין אראד צוגעשטיפט צו בלייבן דארט, ווייל ער האט נישט געהאט קיין פרנסה אין שטוב, און ער איז נישט געווען געזונט, און דארט איז געווען א גוטער גרויסער געטרייער דאקטער, ממילא האט ער זיך אום ת"ש אריבערגעצויגן קיין אראד. פון מיהאלפאלווא האט מען יעדעם אוועקגעפירט, און ווען ער בלייבט אין מיהאלפאלווא, וואלט מען איהם אויך אוועקגעפירט.

אדמו"ר מסקווירא: מען זעהט אמאל השגחה פרטית...

ווען דער טאטע זכרונו לברכה איז געווען מיט די משפחה אין סקווירא נאכן הסתלקות פון זיין פאטער, זענען געקומען פארשידענע שליחות'ן פון פולין און פון נאך מדינות אז מען זאל זיך ראטעווען. אין סקווירא איז געווען רבי נפתלי דיין וועלכער ווערט דערמאנט אין שאלות ותשובות שואל ומשיב (מהדו"ת ח"ב סי' ל"ו, ומהדורא תליתאה ח"ב סי' נ"ט), און ער האט געהאט א זוהן רבי זאנווילע דיין וואס דער טאטע זכרונו לברכה פלעגט לערנען מיט איהם. ער האט געדענקט מחבר און רמ"א פון ארבע חלקי שולחן ערוך אויסעווייניג מיטן לשון. ווען עס זענען אנגעקומען די אלע שליחות'ן אהין און אהער, האט רבי זאנווילע אלץ זיך געבעטן אז מען זאל נישט אוועקפארן.

נאכדעם איז אנגעקומען א שליחות פון קעשינוב וואס איז דעמאלס געווען ראמעניא, האט ער געזאגט: "אויף ראמעניא קען איך נישט זאגן ניין". האט ער דערציילט אז ער האט געהערט פון זיין טאטן רבי נפתלי דיין א מעשה וואס איז געווען נאך ביי רבי איציקל סקווערער: עס איז געקומען א איד פון ראמעניא און רבי איציקל סקווערער האט איהם געפרעגט וואס עס טוהט זיך אין ראמעניא, האט דער איד געזאגט עפעס נישט קיין גוטס אויף ראמעניא. האט רבי איציקל סקווערער אנגעכאפט יענעם ביי די הענט און געזאגט: "איך בעהט אייך טשעפע איהם נישט!" עס האט אויסגעקוקט ווי ווען יענער זאגט א ווארט פאלן שטיקער פון ראמעניא... "איך בעהט אייך טשעפע איהם נישט, אונז האבן בקבלה אז פאר ביאת הגואל וועט דארט זיין א בית מנוס פאר אידן".

ממילא האט רבי זאנווילע דיין געזאגט: "נאכדעם וואס איך האב געהערט די מעשה פון מיין פאטער, קען איך אויף דעם נישט זאגן ניין", און דער טאטע זכרונו לברכה האט זיך דעמאלס טאקע געראטעוועט קיין קעשינוב.

רבי איציקל סקווערער איז נסתלק געווארן אום תרמ"ה און די מעשה איז שוין מסתמא געווען יארן פריער, און דער טאטע זכרונו לברכה האט געזאגט אז ביי די צווייטע וועלט מלחמה האט מען דאס געזעהן ממש בחוש אז ראמעניא איז געווען א בית מנוס פאר טויזנטער אידן!

וסיים אדמו"ר מסקווירא: איי"ר איז דאך ר"ת א'ני ה' ר'ופאי"ך, מסתמא איז דאך נכלל אין דעם אויך 'הרופ"א לשבורי לב ומחבש לעצבותם', וביררכו: דער אויבערשטער זאל העלפן המקום ינחם אתכם וכו', מען זאל נישט וויסן פון קיין צער נאר פון שמחות.

פרשת עקב - ליקוט משנים הקודמים

והיה עקב תשמעון. (ז יב)

מובא בספרים (תולדות יצחק סוואליווא פ' בראשית, וכעי"ז בישמח ישראל טשארטקוב לחנוכה), שפעם אחת נתנו להרה"ק השרף מסטרעליסק זי"ע קאווע לשתות, ונתנו לו ג"כ חתיכת צוקער למתק הקאווע, ולקח הצוקער והחזיקו בידו, ובידו השנית שתה הקאווע בלי הצוקער, ואחר כך פתח את ידו והראה להאנשים שאצלו את חתיכת הצוקער איך שהוא כחתיכת עפר בעלמא ואין בו שום מתיקות כלל, והיה הדבר לפלא בעיניהם.

ואמר להם הרה"ק, שהסיבה לזה הוא, כי הנה כתיב (תהלים לח ד) אין שלום בעצמי מפני חטאתי, כי הטעם שיש פירוד וחילוק בין כוחות הנפש באברי האדם וחושיהם אף כי כולם המה מורכבים מארבע יסודות וחומר אחד להם, הוא שמפאת חטא אדם הראשון אין ביניהם שלום, שאין יכולים לראות רק באבר העין ולשמוע רק באבר האוזן וכמו כן בשארי החושים, ואכן קודם החטא היה כל אבר עושה כל העבודות ורק אחר כך נצטמצם ונתחלק ראיה לעין ושמיעה לאוזן וכן כולם. אבל מי שמתקן לגמרי כל החטאים עד שורש נפשו בחטאו של אדם הראשון, הנה נעשה שלום באבריו ועצמותיו, ויכול לעשות הכל עם כל גופו. וככה הוציא כל המתיקות מן הצוקער אף שלא בא כלל לתוך פיו.

וזה אפשר לרמז בפסוק בדרך חידודא, **והיה** לשון שמחה (ויק"ר יא ז) שיהיה שמחה אם תזכו למדרגה כזה אשר **עקב** היינו אף על ידי העקב שהוא האבר הנמוך ביותר **תשמעון** תוכלו לשמוע, שתהיו מתוקנים כמו קודם חטא הראשון שכל האברים יהיה בהם כל החושים. (ליל שב"ק תשל"ח)

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם. (ז יב)

איתא בספרים הקדושים, דהנה לב נשבר היא דבר טוב מאוד אבל לא עצבות חס וחלילה, והמבחן לאדם לידע אם הוא בלב נשבר או בעצבות, שאם אחר שנשבר לבו בקרבו מתעורר לעבוד את הבורא ב"ה ביתר שאת זהו סימן ללב נשבר הבא מכח ענוה שהיא מדה טובה, כי ענוה האמיתית אינה סתירה למדת השמחה והתחזקות בעבודת הקודש, משא"כ אם אח"כ הולך לישן ביאוש זהו סימן שזה עצבות שצריך להתרחק מזה.

וזה מרומז כאן, **והיה** שיהיה לשון שמחה, אם תהיו בבחינת **עקב** ענוה כאדם הנידוש, רק באופן שזה יגרום כי **תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם** שזה הסימן למדת ענוה האמיתית שעל ידה תעשה את המצוות, משא"כ אם תראו שזה לא מביא אתכם לשמירת המצוות, אז תדעו שזה לא דבר טוב וצריכים להתרחק מזה. (ליל שב"ק תשנ"ג)

כי יגרתי מפני האף והחמה. (ט יט)

בבעל הטורים יש ד' במסורה: א' הכא, ב' יגרתי כל עצבותי ידעתי כי לא תנקני (איוב ט), ג' ואשר יגרתי יבא לי (איוב ג), ד' העבר חרפתי אשר יגרתי (תהלים קיט).

ואפשר לפרש, על פי דאיתא בשם הריבש"ט דהאדם כל זמן שהוא באמונה ובטחון חזקה לא שולטים עליו דינים, ואם ח"ו רוצים שישלטו דינים אז לוקחים ממנו קצת האמונה. והענין הוא, כי ידוע שע"י חסרון האמונה באים לעצבות, כי עצבות ומרה שחורה הוא ע"י פחד ומורא מכל דבר, כי עיקר הפחד הוא מפני שתולים הכל בכוחו ועוצם ידו, וע"כ באים לידי ספיקות ופחדים איך שיעלה ואיך יהיה. וכשהאדם הוא בעצבות יכולים הדינים לשלוט עליו, כדאיתא בדגל מחנה אפרים (פ' בשלח ד"ה ויבואו) בשם הריבש"ט על הפסוק (שמות טו כו) כל המחלה אשר שמתי במצרים, כי "מחלה" מס' פ"ג, דאם האדם בעצבות ובמרה שחורה אז יכולים לשלוט עליו פ"ג חלאים עיי"ש.

וזהו פי' פסוקי המסורה, **כי יגרתי** - מה שאני מפחד, הוא **מפני האף והחמה** של מעלה שרוצים שיחולו עלי דינים רח"ל. ועל כן **יגרתי** מפני **כל עצבתי** העצבות שיש לי, שעל ידי זה **ידעתי כי לא תנקני** מהדינים. כי**ואשר יגרתי** - מחמת שפחדתי, **יבא לי** יכולים לשלוט עלי דינים ח"ו. ועל כן אני מבקש ומתפלל להשי"ת **העבר חרפתי אשר יגרתי** שיסייע אותי להעביר החרפה שלי של פחד ועצבות, וככה לא יהיה מקום להדינים לשלוט, ויהיה אך טוב וחסד. (ס"ג תשמ"ו)

אפשר לפרש מה שאמר דוד המלך ע"ה בתהילים (כג ב) בנאות דשא ירביצני וכו', שמדבר על ימי הקיץ כשנמצאים בחבורה בנאו"ת דש"א, שאם משתמשים אז בדברים הגשמיים רק להתגשם בתאוות ודברים בטלים, אז באים לידי ריב ומחלוקת ע"י קנאה תאוה וכבוד.

ועל זה מבקשים ומתפללים להשי"ת, **בנאות** מלשון נאוה ויפה **דש"א** נוטריקון ד'יבור ש'תיה א'כילה **ירביצני**, היינו שיהיה הדשא באופן נאה לא להתגשם, שעל ידי זה **על מי מנוחות ינהלני** בשבת אחים גם יחד בשלום ושלוה בלי מחלוקת, וגם **נפשי ישובב ינחני במעגלי צדק** שיהיה **למען שמו** להגדיל שמו יתברך. (ס"ג חקת תשנ"ח)

בשורה טובה!

הננו להודיע שבעזרת השי"ת עלה בידינו לסדר 'פעקס סיסטעם' שיוכלו לקבל על ידו הגליון מדי שבוע בשבוע. המעוניין יצלצל מס' 718-782-4553 ואח"כ מס' 9.

מי שרוצה להשיג הגליון לקח טוב מידי שבוע ושבוע,
אפשר לפנות להמערכת 347-619-2757
או ל- Gilyon@kaalov.org